

15.08.2011.

B
R
O
J

8

BILTEN

**Poljoprivredna savetodavna i stručna služba
Jagodina**

SADRŽAJ BILTENA:

STOČARTVO

FORMIRANJE ZAPATA KOZA (III DEO)

- dipl.ing.Dragan Jakovljević

RATARSTVO

- GAJENJE JEČMA

- dipl.ing.Milanka Miladinović

- MAKROOGLED SA STRNIM ŽITIMA U 2010/2011 GODINI

- dipl.ing.Miodrag Simić

POVRTARSTVO

- LUK NA VREME IZVADITI

- dipl.ing.Dragan Mijušković

VOĆARSTVO I VINOGRADARSTVO

- LETNJA SADNJA JAGODE

- dipl.ing.Dejan Jocić

ZAŠTITA BILJA

- **ANTRAKNOZA LUBENICE I DINJE**-Prouzrokovlač:Colletotrichum lagenarium

-dipl.ing.Ružica Đukić

- **Monilia fructigena**-prouzrokovlač sušenja cvetova,grančica i trulež plodova jabukučastih voćnih vrsta

- dipl.ing.Ljiljana Jeremić

STOČARSTVO

FORMIRANJE ZAPATA KOZA (III DEO)

Matična evidencija

Već pri jarenju svaku kozu treba evidentirati na taj način što joj se tetovir broj upisuje u priručnu knjigu jarenja, zajedno sa datumom i tokom jarenja, kao i polom i masom jareta. Najvažnije matične knjige koje se vode u kozarstvu jesu matična knjiga (list) jarca, matična knjiga (list) koze, registar jaradi, pripusni spisak i knjiga pripusnica, registar priplodnjaka i izvod iz matične knjige ili pedigre.

Ovo je je zakonski propisana matična evidencija i neophodna je da bi jedno grlo bilo umatičeno i moglo da se na tržištu pojavi kao priplodni materijal. Za glavnu matičnu evidenciju odgovorni su regionalni poljoprivredni zavodi, stanice ili sadašnji naziv poljoprivredna savetodavna i stručna služba, a njih kordinira i njihov rad kontrolise Republička selekcijska služba. Jedan deo evidencije može da vodi i sam odgajivač, ali je za to neophodno da postoji ugovor sklopljen između odgajivača i nadležne poljoprivredne službe.

Odnos polova u stadu

Prilikom formiranja ili uvećanja stada (zapata) neophodno je da odgajivač okvirno zna koliko mu je priplodnjaka potrebno za zapat i s koliko će malde jaradi raspolagati na kraju sezone jarenja. Od toga umnogome zavisi iskorišćenost smeštaja kapaciteta, plan ishrane, plasman proizvoda itd. Ako odgajivač gaji 200 plotkinja jedne visokoproizvodne rase koza (npr. alpina ili sanska rasa) i ako se svih 200 koza pari ili osemi tokom sezone parenja, bremenitih ili sjarenih koza nakon parenja ostaje oko 95% ili oko 190 koza. Ako je prosečna stopa bližnjenja kod plemenitih rasa oko 1,8 to znači da se na kraju sezone jarenja može očekivati oko 342 jareta. Uz prirodan odnos polova "pola-pola", može se očekivati približno jednak broj muške i ženske jaradi (171:171). Od tog broja za zamenu u vlastitom zapatu ostavlja se 20-25% najkvalitetnijih mladih i ženskih grla, odnosno oko 43 mlade kozice, dok se ostala jarad, i muška i ženska prodaje ili kao priplodna grla drugim odgajivačima ili kao tova. Osim toga za 200 koza neophodno je da se raspolože i sa osam jarčeva od kojih bi tri bili tzv. jarčevi probači, a pet za priplod.

Ako proizvođač raspolože sa 50 priplodnih koza za njihovo parenje ili osemenjavanje neophodno je da ima dva priplodna jarca. Uz procenat oplodnje od 95% i stopu bližnjenja od 1,8 do 50 priplodnih koza može se očekivati oko 85 jaradi, i to oko 42 grla ženske jaradi i 42 grla muške jaradi. Od toga bi se za remont u sopstvenom zapatu iskoristilo oko 10 najkvalitetnijih ženskih grla dok bi se ostalih 75 jaradi iskoristilo ili za tov ili za prodaju drugom odgajivaču kao priplodni materijal. Treba voditi računa o tome da će se struktura stada promeniti ako se za proizvodnju i priplod koriste manje produktivne arse, a naročito domaće. Pre svega, stopa bližnjenja kod domaćih rasa je manje nego kod plemenitih, pa će se na kraju sezone jarenja dobiti značajno manje jaradi nego da se za priplod koriste plemenite rase.

Savetodavac za stočarstvo,

dipl.ing.Dragan Jakovljević

RATARSTVO

GAJENJE JEČMA

Ječam je strna kultura koja se posle pšenice najviše gaji na našim poljima. Značaj ječma proizilazi iz njegove raznovrsne upotrebe. On ima veliki značaj u industriji piva i slada a takođe može da služi i za ljudsku ishranu, od ječma se može spravljati i hleb ali je on lošijeg

kvaliteta,sladunjavog ukusa i brzo se suši.Važna uloga ječma je u ishrani stoke kako u zelenom stanju,kao čist usev ili u smeši sa stočnim graškom ili grahoricom,takođe se može koristiti za spravljanje silaže.

Savremena tehnologija gajenja ječma podrazumeva primenu više agrotehničkih mera neophodnih za visoku i kvalitetnu proizvodnju zrna.Zato se visoki kvalitetan prinos zrna može postići samo uz optimalnu tehnologiju proizvodnje koja je prilagođena odgovarajućoj sorti.

Tip zemljišta i načini obrade zemljišta

Ječam može da se gaji na svim tipovima plodnih i manje plodnih zemljišta sem na kiselim.Naše današnje sorte su uglavnom osetljive na jaku kiselost zemljišta te zato ječam treba proizvoditi na plodnim i srednje plodnim zemljištima blago kisele do neutralne reakcije.Ječam treba gajiti u višegodišnjem plodoredu a dobri predusevi su okopavine i jednogodišnje leguminoze.Takođe za setvu ječma, bilo da je u pitanju ozimi ili jari,neophodno je što kvalitetnije obraditi i pripremiti zemljište.Treba izvršiti osnovnu obradu zemljišta,dubina obrade treba da iznosi oko 20 cm.Ječam ima plići korenov sistem od drugih žita i dubina obrade ne predstavlja ograničavajući faktor za visinu prinosa.Kod ječma se može primeniti i redukovana obrada kada je to neophodno čime se može obezbediti kvalitetna priprema i blagovremena setva.Na jače zakorovljenim njivama i kada su povoljni uslovi vlažnosti obradu treba vršiti na klasičan način,a u ostalim slučajevima može se vršiti redukovana obrada.

Đubrenje ječma

Za formiranje visokih prinosa kod ječma neophodno je obezbediti dovoljnu količinu hraniva.Na plodnim zemljištima biljke ječma mogu koristiti rezerve hraniva i iz zemljišta i do 60-70%,a preostalih 30-40% treba dodati mineralnim đubrivima.Na siromašnim zemljištima potrebno je đubriti većim količinama mineralnih đubriva,ali i na tim zemljištima količina primenjenog azota ne bi trebala da bude veća od 80kg/ha zbog rizika od poleganja.Pri đubrenju ozimog ječma 1/3 do 1/2 od predviđene količine azota unosi se u jesen predsetveno,a preostali deo azota od 30 do 60 kg/ha unosi se u fazi bokorenja (krajem zime) u prihrani.Kod đubrenja jarih formi ječma celokupna količina azota unosi se predsetveno bez prihrane.Količina fosfora i kalijuma kreće se između 45 i 60 kg,retko 80 kg/ha.

Setva ječma

Setva je značajna agrotehnička mera u proizvodnji,naročito pažnju treba obratiti na vreme setve,normu setve i kvalitet semena.Treba upotrebiti kvalitetno,deklarirano seme i ako se zna da je ovo biljka rane setve treba ga sejati krajem septembra do prve polovine oktobra meseca.Setvu jarih formi treba obaviti krajem zime ili što ranije u proleće od sredine februara pa do sredine marta meseca.Količina semena se kreće između 160-180 kg/ha,dubina setve je 3-5 cm.Od mera nege koje se primenjuju najvažnije su suzbijanje korova i prihranjivanje.

Žetva ječma

Žetvu ječma treba obaviti na vreme u punoj zrelosti kada sadržaj vlage ispod 14%.Zakašnjenje u žetvi dovodi do smanjenja prinosa.Poželjno je da se žetva obavlja po lepom i suvom vremenu kako se zrno ne bi dosušivalo i kako bi se lakše čuvalo.

**Savetodavac za ratarstvo
dipl.ing.Milanka Miladinović**

MAKROOGLED SA STRNIM ŽITIMA U 2010/2011 GODINI

- Ogled postavljen na imanju: Antić Bobana iz Kočinog sela-Jagodina
- Oznaka parcele : Polje
- Tip zemljišta: Aluvijalna smonica
- Predusev: Kukuruz
- Predsetvena priprema: Oranje i tanjiranje
- Đubrenje: Predsetveno 330 kg/ha 15:15:15
 - I prihranjivanje 12.02.2011. 200 kg/ha SAN-a
 - II prihranjivanje 03.04.2011. 135 kg/ha SAN-a
- Setva: 02.11.2010.
- Zaštita od korova:19.04.2011. (preparati Galenike: Tezis + Bonaca) + folijarna prihrana
- Žetva:12.07.2011.-ječam,18.07.2011. pšenica i tritikale

Red. broj	Vrsta-sorta	Površina parcele(ha)	Prinos zrna t/ha -13% vlage	Masa zrna	
				Hektol. u kg	1000 zrna u gr.
1.	POBEDA	0.10	4.954	78.88	44.7
2.	ANGELINA	0.10	4.786	76.85	43.4
3.	ZVEZDANA	0.10	4.577	78.25	42.5
4.	ETIDA	0.10	5.154	77.25	43.5
5.	GORA	0.10	4.822	75.65	40.4
6.	GORDANA	0.10	4.872	80.70	44.7
7.	TAKOVČANKA	0.10	5.300	77.65	41.3
8.	ODISEJ	0.10	6.319	75.65	49.2
9.	FAVORIT	0.10	6.595	71.45	40.2
10.	TRIJUMF	0.10	6.186	74.65	43.7
11.	NONIJUS	0.10	4.361	62.00	48.8
12.	ATLAS	0.10	3.664	61.40	43.5
13.	NS-525	0.10	3.911	63.30	51.8
14.	GRAND	0.10	4.256	60.35	41.4
15.	REKORD	0.10	3.990	64.35	50.3

Stručni komentar izvođača ogleda:

Zakasnela berba kukuruza,manjak vlage u zemljištu prolongirali su pripremu za setvu kao i kasno dostavljeno seme,tako da je setva obavljena početkom Novembra meseca 2010.godine.

Prilike koje su vladale posle setve omogućile su da sve sorte u ogledu uđu i zimski period relativno dobro pripremljene.

Prva prihrana je obavljena čim je moglo da se uđe u parcelu ali posle toga je nastupio izuzetno hladan period sa snežnim padavinama tako da su strna žita bila stopirana u porastu.Vremenske prilike u zadnjoj dekadi marta meseca omogućili su dalji razvoj koji je prošao dosta ubrzano,tako da su sve sorte ostale nešto niže u porastu i ređeg sklopa.Visoke temperature bez padavina tokom juna meseca sigurno su uticale na nešto niži prinos,ali zato nije bilo pojava bolesti.

Dana 22.06.2011. godine je održana manifestacija Dani polja strnih žita uz prisustvo 60-ak poljoprivrednih proizvođača,apotekara,predstavnika instituta,hemijskih kuća i medija.

Žetva je protekla bez padavina.

**Savetodavac za ratrstvo
dipl.ing.Miodrag Simić**

POVRTARSTVO

LUK NA VREME IZVADITI

Zrelost lukovice utvrđuje se po spoljnim znacima kao što su tipična boja suvih listova, uski, suvi vrat lukovice. Međutim, suština zrelosti je u potpuno formiranim organima lukovica: suvi listovi, tzv. otvoreni i zatvoreni sočni listovi lukovice, uz formirane klice koje se nalaze u stanju mirovanja. Svi delovi lukovice počinju se formirati krajem maja, početkom juna, s tim da ona može dozreti naknadno, posle vađenja. Kada se lukovica drži od 5 do 10 dana na suncu, suvi listovi dobijaju karakterističnu boju za sortu, vrat lukovice se suši i završava se prelaz klice u fazu mirovanja.

S obzirom da je crni luk biljka dugog dana, odnosno da lukovicu i generativne organe formira pri dugom danu, vegetativni organi, koren i listovi razvijaju se tokom kratkog dana. Dakle, pošto se u nas lukovica formira u periodu dugog dana, to znači da pri njenom dužem zadržavanju u zemljištu, tokom avgusta, posebno kod nekih sorti za koje je kritična dužina dana između 12 i 14 časova, zbog skraćivanja dana, dolazi do razvoja klice, zatim korena i konačno do prorastanja lukovice. Klice se mogu razviti veoma brzo, pa čak da se to i ne manifestuje spoljnim promenama. S obzirom da se ona u prvoj fazi razvija skoro parazitski, crpi rezervne materije iz zatvorenih sočnih listova lukovice, smanjujuće sadržaj suve materije (što za 30 do 60 dana može iznositi i do 4%), to znači da se smanjuje mogućnost čuvanja. Kod nas veoma često, zbog kasnog vađenja lukovica iz zemljišta dolazi do ovakvih posledica.

Zato je za kvalitet lukovica od posebnog značaja blagovremeno vađenje iz zemljišta. Bez obzira da li se berba obavlja ručno ili mašinski, crni luk treba vaditi kada oko 50 % biljaka polegne, ali to znači da su listovi još zeleni. Takav luk ostavlja se na njivi ili se stavlja pod nadstrešnicu u tankom sloju, da bi se na suncu prosušio i potpuno dozreo. Tek potom lukovice treba čistiti od ostataka korena i listova. Lažno stablo se odseca, ostavljajući vrat lukovice dugačak oko 3-5 cm. Luk sortiran prema veličini treba pakovati u mrežaste vreće ili ga čuvati u rastresitom stanju, u tanjem sloju, na mestu gde je dobro strujanje vazduha. Za kraće ili duže čuvanje lukovica neophodno je obezbediti dovoljno strujanje vazduha, a za zimsko čuvanje i druge neophodne uslove vezane za korišćenje luka.

Savetodavac za povrtarstvo
dipl.ing.Dragan Mijušković

VOĆARSTVO

LETNJA SADNJA JAGODE

Sadnja jagoda se može obavljati tokom čitave godine, u zavisnosti od sistema gajenja, tipa sadnica i vremenskih prilika datog područja. Međutim, od vremena sadnje zavise i prinos i kvalitet plodova, pa i rentabilnost čitavog posla.

U našoj zemlji jagoda se tradicionalno sadi u proleće ili jesen, a vrlo malo je zastupljena letnja sadnja koja ima niz prednosti. Kada se sadnja obavlja u proleće ili jesen, bokor je nedovoljno razvijen, pa su prinosi u narednoj vegetaciji veoma niski i ne mogu da pokriju troškove održavanja zasada.

Letnja sadnja se obavlja od sredine jula do kraja avgusta. Ako se jagoda gaji kao jednogodišnja kultura, onda je bolja ranija letnja sadnja u julu, pa se postižu maksimalni prinosi u narednoj vegetaciji. Prednosti letnje sadnje i kao jednogodišnje ili dvo- i trogodišnje proizvodnje, veoma su značajne: postižu se visoki prinosi, olakšana je borba protiv korova, manje je širenje virusnih oboljenja, može se koristiti i zemljište sa koga je skinuta

neka predhodna kultura (grašak, boranija, ječam). Sadnja u leto podrazumeva obavezno navodnjavanje i korišćenje frigo živića, vađenih u jesen predhodne ili u proleće iste godine, a sadnja u prvoj polovini avgusta može se izvesti i kvalitetnim živićima iz tekuće vegetacije.

Priprema živića za sadnju

Pre sadnje živiće treba pripremiti bez obzira da li su oni neposredno pre toga vađeni ili su čuvani u trapu ili hladnjači. Posle dužeg transporta treba ih osvežiti u vodi. One živiće koji ni posle toga nisu povratili svežinu ne treba saditi. Lišće koje je oštećeno, sasušeno i staro treba odstraniti, suve žile skratiti do svežeg dela, a ostale skratiti za trećinu svoje dužine. Tako pripremljene živiće potopiti u rastvor nekog fungicida, izvaditi i saditi. Ako su živići potapani u rastvor fungicida, posle vađenja i stavljanja na čuvanje, pre sadnje se mogu potopiti samo u kašasti rastvor napravljen od sveže goveđe balege, sitne zemlje i vode u odnosu 1:1:1.

Dan uoči sadnje poželjno je izvršiti navodnjavanje zemljišta sa oko 30 litara po metru kvadratnom.

Prilikom sadnje nastojati da živići budu što manje izloženi suncu i vetru. Sadnju treba dobro organizovati tako da ekipu sačinjava 7 do 8 radnika, od kojih jedan priprema živiće, dvojica obeležavaju redove, četvero sade i jedan zaliva posađene živiće. Ukoliko se jagoda sadi na perforiranoj foliji, onda je dovoljno 6 radnika, jer nema potrebe za obeležavanjem redova. Jagoda se sadi na dubinu na kojoj je živić bio u matičnjaku ili neznatno dublje, ali tako da centralni pupoljak bude iznad površine zemlje.

Najčešće se jagoda sadi pomoću sadiljke. Uz postavljeni kanap ili žicu za obeležavanje redova sadiljkom se napravi rupa u koju se stavlja sadnica i zatim sadiljkom sabija zemlja oko korena živića.

Sadnja u brazde je takođe rasprostranjena. Sastoji se u otvaranju brazde dubine 5-7 cm duž označenog reda, zatim stavljanja živića i nagrtanju plodne sitne zemlje oko živića i blagog nagažavanja. Drugi radnik vrši popravku i dodatno nagažavanje da se zemlja dovoljno slegne oko živića.

Sadnja ašovom se primenjuje u slučaju kada nema dovoljno radnika u sadnji.

Na kraju sadnje vrši se zalivanje sa oko 0,5 do 1 litar vode oko svakog živića.

Ako je dobra organizacija i dobro pripremljeno zemljište jedan radnik može posaditi 2000 do 2500 živića dnevno.

Pri sadnji jagode na foliji često se koriste račvaste sadiljke kako bi koren što dublje prodro u zemlju. Posebna pažnja se mora posvetiti dobrom sabijanju zemljišta, dobrom zalivanju i što manjim oštećenjima folije.

Savetodavac za voćarstvo i vinogradarstvo

dipl.ing. Dejan Jocić

ZAŠTITA BILJA

ANTRAKNOZA LUBENICE I DINJE

Prouzrokovatelj: *Colletotrichum lagenarium*

Pojava, rasprostranjenost i štetnost

C. lagenarium, koja prouzrokuje antraknozu različitih biljaka iz familije Cucurbitaceae, sreće se svuda u svetu gde se gaje lubenica i dinja. U humidnim rejonima može da prouzrokuje velike štete.

C. lagenarium je jedan od najštetnijih patogena biljaka familije Cucurbitaceae u našoj zemlji, posebno lubenica i dinja.

Simptomi bolesti

Simptomi bolesti se ispoljavaju na svim nadzemnim delovima biljaka: lišću, stablu (vreži) i plodovima. Prvi simptomi se javljaju na kotiledonim listićima u vidu okruglih, nakrotičnih, mrkih pega. Oboleli kotiledoni se suše i opadaju. U polju simptomi se jasno zapažaju na starijem lišću pri osnovi vreže. Oni u početku žute, kasnije se na njima javljaju pojedinačne okrugle do uglaste pege, veličine 0,2-2,0 cm. Na pegama se sa lica lista u vlažnim uslovima obrazuju konidije, koje su utopljene u eksudat. Središnji, nekrotični deo pege, je svetlije, dok je periferni zagastitije boje i oko njega se uočava hlorotični oreol. U okviru pega suvo lisno tkivo se cepa i ispada. U slučajevima jačih zaraza, pege prekrivaju čitav list, zbog čega se suši i izgleda kao spržen.

Na stablu se obrazuju izdužene (1-5 cm), prilično krupne ovalne pege, manje ili više uvrnute u tkivo. One su u početku narandzaste boje, zbog konidijskog eksudata, a kasnije postaju mrke boje. Pojava većeg broja pega na vrežama izaziva uginjavanje dela vreže iznad zaraženih mesta.

Najtipičniji simptomi antraknoze se javljaju na plodovima. Na njima se uočavaju tamne, vodenaste, ugnute pege. One su po obliku okrugle do ovalne, veličine 0,5-5,0 cm. Broj pega na plodu može biti veoma veliki. Nekrotične pege naseljavaju saprofiti, zbog čega oni trule i propadaju. Na pegama se pored mrkocrnih acervula obrazuje i narandzasti eksudat sa konidijama, koji pokriva gotovo čitavu pegu. Razorno delovanje patogena se, uglavnom, odvija u kori ploda, retko prodire dublje do semena.

Osobine patogena

Razvoj patogena pospešuje toplo i kišovito vreme. Konidije *C. lagenarium* klijaju pri temperaturi 4-36 stepeni C (opt. 24-25 stepeni C) i vlažnost vazduha 60-100%. Pored lubenice i dinje ova gljiva se razvija i na krastavcima, tikvama i nekim korovskim biljkama.

Mere zaštite

Preventivne mere zaštite mogu biti gajenje otpornih sorti, trogodišnji plodored, uništavanje obolelih biljnih ostataka, proizvodnja semena isključivo iz zdravih plodova i dezinfekcija semena (termička dezinfekcija se ostvaruje toplom vodom na 57 stepeni C u trajanju od 20 minuta, a hemijskim tretiranjem semena fungicidima na bazi tirama i benomila). Tokom vegetacije treba koristiti fungicide na bazi cineba, ditana, benomila, mankozeba i dg. Ukoliko je vreme kišovito hemijsku zaštitu treba obavljati svakih 10-12 dana.

**Savetodavac za zaštitu bilja
dipl.ing. Ružica Đukić**

Monilia fructigena- prouzrokovatelj sušenja cvetova, grančica i trulež plodova jabukučastih voćnih vrsta

Monilia fructigena je najznačajniji prouzrokovatelj truleži plodova jabučastog voća u našoj zemlji. Ona prouzrokuje velike štete na jabukama i kruškama koje se neredovno štite, naročito plodovima oštećenim od insekata. Ovaj parazit svoj razvoj nastavlja i u skladištima i veoma se lako prenosi sa obolelih plodova na zdrave .

Simptomi bolesti

Monilia fructigena može da izazove sušenje cvetova i grančica voća ali najtipičnije simptome izaziva na plodovima. Plodove može zaraziti od zemetanja do berbe a i u skladištu . Ako su mladi plodovi zaraženi oni pocrne i opadnu. Infekcija starijih plodova se dešava na mestu povrede ili oštećenja od insekata. Na mestima gde se ostvarila zaraza javljaju se kružne pege koje su smeđe boje. Pegе se brzo uvećavaju i može doći do propadanja ploda za nekoliko dana. Na pegama se obrazuju karakteristična tela u obliku koncentričnih krugova . Zaraženi plodovi se postepeno mogu osušiti (mumificirati). Plodovi postaju suvi, smežurani, čvrsti . Oni mogu opasti ili mogu ostati prilepljeni uz grane tokom cele zime. Ovakav tip bolesti se zove mrka ili smeđa trulež.

Ovaj parazit može izazvati i drugi tip bolesti – crnu trulež plodova naročito jabuke i kruške. On nastaje prilikom skladištenja plodova i dešava se u tami tako da ne dolazi do formiranja spora na površini ploda . Plodovi istrule ali su mrke boje.

Ciklus razvoja parazita

Monilia fructigena prezimi u mumificiranim plodovima koji su ostali na krošnji drveća ili su opali . U zemljištu na zaraženim plodovima može da sačuva vitalnost dve ili više godina. Pri povoljnim ekološkim uslovima micelija gljive se aktivira krajem jeseni, tokom zime ili početkom proleća i obrazuje konidije. U proleće nastaju infekcije preko cveta, stoma, rana. Na mestima primarnih infekcija reprodukuju nove generacije konidija koje vrše sekundarne zaraze. Konidije se rasejavaju kišnim kapima i vetrom. Parazit ima više sekundarnih zaraza tokom godine. Masovne infekcije plodova nastaju na mestima oštećenja od insekata koji izazivaju crvljivost plodova voća.

Mere zaštite

Monilia fructigena se suzbija istim merama kao i Monilia laxa s tim što treba posvetiti posebnu pažnju zaštiti voća od insekata. Zaštita od truleži ploda u skladištima može se izvesti u avgustu u prvoj i trećoj dekadi primenom preparata Galofungin 500 SC u koncentraciji od 0,06-0,1% , Zato 50 WP u količini 150g /ha, Swich -0,8-1 kg /ha, Funomil -0,07 %. Prilikom zadnjeg tretiranja treba voditi računa o karenci primenjenih preparata koja iznosi 15 dana .

**Savetodavac za zaštitu bilja
dipl.ing. Ljiljana Jeremić**

